KASKISTEN ja PIETARSAAREN SATAMIEN LAUSUNTO 3.3.2022

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
U 16/2022 vp
E 141/2021 vp
LiV@eduskunta.fi

Oy Kaskisten Sataman-Kaskö Hamn Ab / Jakobstads Hamn Ab-Pietarsaaren Satama Oy asiantuntijalausunto

Suomen satamat ovat teollisuudelle ja kaupankäynnille mutta myös huoltovarmuudelle hyvin tärkeitä

Yhdymme valtioneuvoston näkemykseen siitä, että Suomen nykyiset TEN-T satamat tulee säilyttää statuksensa kattavan verkon satamina ja edellytämme, että Suomi tekee aktiivista vaikuttamistyötä tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Perustelut ovat selkeät ja kiistattomat.

Pohjanmaan nykyiset TEN-T kattavan verkon satamat, **Kaskinen ja Pietarsaari, ovat vuodesta 2013 investoineet 6-10 miljoonaa euroa täyttääkseen TEN-T ja Suomen valtion asettamia kehityskriteerejä** ja vastatakseen markkinan kysyntään ja kehitykseen. Nämä investoinnit on tehty nimenomaan EU:n ja valtion jatkuvuus- ja koheesioperiaatteita silmällä pitäen.

Suomen ulkomaankaupan tavaramäärästä 90 % kulkee meriteitse maamme satamiemme kautta. **Pohjanmaan satamien osuus on 40 % maamme viennin tavara-arvosta**. TEN-T verkosto ei ole teollisuuden, kaupankäynnin tai merenkulun näkökulmasta asia, jota voidaan muuttaa satunnaisesti perustuen pelkästään tonnimääriin tai muihin hallinnollisiin kriteereihin. **Maantieteelliseen sijaintiin ja globaaleihin tavaravirtoihin yksittäinen satama ei voi vaikuttaa. Siitä huolimatta jokainen TEN-T verkoston satama on oman statuksensa ansainnut. Suomen ja EU:n kokonaisedun kannalta on tärkeää, että saavutetusta fyysisestä pääomasta eli satamista pidetään kiinni.** Tämän perusteella EU:n satamille ehdottamat tavaravolyymin prosenttikriteerit eivät huomioi Suomen logistiikka-alueen erityispiirteitä ja -haasteita kuten maantieteellinen sijainti, ankarat talviolosuhteet ja taloudelliset lähtökohdat. Vallitsevassa geopoliittisessa tilanteessa Suomen länsirannikon satamien huoltovarmuustekijä ja -potentiaali on myös erityisen tärkeä huomioida.

Satamien TEN-T priorisointi ei näin ollen tulisi pelkästään rajoittua vuosittain muuttuviin tavaravolyymeihin.

Liikenne- ja viestintäministeriö on viimeisen kahden vuoden aikana viestinyt maan satamille eri tilaisuuksissa, ettei Suomi ole poistamassa yhtään satamaa TEN-T verkostosta. Asetusehdotuksen myötä olisi vähintäänkin suotavaa, että Suomi myös pysyisi vankasti tässä kannassaan. Suomen kanta on oltava johdonmukainen ja perustua kokonaiskuvaan maamme kaikkien TEN-T satamien tärkeydestä. Satamien on jatkossakin pystyttävä luottamaan LVM:n lausuntoihin ja työskentelyyn. Tähän luottamukseen pohjautuen Kaskisten ja Pietarsaaren satamat ovat kehittäneet toimintaansa TEN-T asetuksien mukaisesti.

Pohjanmaalla sijaitsevat Kaskisten, Vaasan ja Pietarsaaren sekä Keski-Pohjanmaalla sijaitsevan Kokkolan satama ovat keskeisiä menestystekijöitä mittavassa vientiteollisuuden ekosysteemissä. Maakunnissa on menossa valtava elinkeinoelämän investointiaalto. Seuraavan viiden vuoden aikana teollisuus investoi alueelle yli kolme miljardia euroa. Pohjanmaan satamat investoivat miljoonia euroja digitalisaatioon, automaatioon sekä ilmastoystävälliseen satamainfrastruktuuriin (OPS, maasähkö laivoille). Tämä tehdään yhteistyössä satamien kesken. Lisäksi satamilla on suunnitteilla kymmenien miljoonien investointihankkeet muun infrastruktuurin parantamiseksi ja tehostamiseksi. Esimerkiksi Kaskisten satamalla on yksinomaan 7 milj. € rahoitus valmiina näitä investointeja varten. **On koko Suomen etu, että ko. satamien toimintaedellytyksiä kehitetään jatkossakin ja tässä yhteydessä TEN-T status on aivan ratkaiseva työkalu.**

Näihin painaviin perusteluihin vedoten Pohjanmaan nykyiset TEN-T kattavan verkoston statuksen omaavat **Kaskisten ja Pietarsaaren satamien yhteinen lausunto on, että Suomen nykyiset kattavan verkon satamien TEN-T status turvataan. Poisputoaminen verkostosta tulisi olla mahdollista vain ko. sataman omasta tai valtion pyynnöstä.**

Kaskisten Satama

Patrik Hellman
Toimitusjohtaja

Juha Hakala

Pietarsaaren satama
Toimitusjohtaja